

Vězeňská služba České republiky
Generální ředitelství Praha

Soudní č. 1672/1a, pošt. příhrádka 3, 140 67 Praha 4, tel.: 244 024 111, fax: 244 024 809, ISDS: b86abcb

Č. j.: VS-1152-8/ČJ-2018-800040-INFZ

V Praze dne 14. srpna 2018

Počet výtisků: 1

Výtisk č.: 1

Počet listů: 4

žadatel

Datovou zprávou

SDĚLENÍ

k bodům 5., 6. a 7. žádosti o poskytnutí informace

Organizační složka státu, bezpečnostní sbor a správní úřad Vězeňská služba České republiky, organizační jednotka Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, subjekt povinný ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („zákon o svobodném přístupu k informacím“) poskytovat informace vztahující se k jeho působnosti („povinný subjekt“), zaevidoval pod čj. VS-1152-1/ČJ-2018-800040-INFZ podání, jak je učinil [REDAKCE] uvedená adresa [REDAKCE] („žadatel“), ID datové schránky: [REDAKCE].

Jednalo se o žádost s obsahem deseti dotazů k problematice zaměstnávání a odměňování vězňených osob.

Těžištěm dotazů byly požadavky na podrobnosti k praxi zaměstnávání vězňených osob podle zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a změně některých souvisejících zákonů („zákon o výkonu trestu“), užití nařízení vlády č. 361/2017 Sb., o výši a podmínkách odměňování odsouzených zařazených do práce ve výkonu trestu odnětí svobody nebo praxe Vězeňské služby České republiky podle vyhlášky č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění pozdějších předpisů.

I.

K řízení a rozhodování o žádostech ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím věcně příslušný ředitel odboru správního bezpečnostního sboru a správního úřadu Vězeňská služba České republiky, organizační jednotka Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, na úvod konstatuje, že v řízení vycházel z respektovaných komentářů k zákonu o svobodném přístupu k informacím (např. publikace *FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš: Zákon o svobodném přístupu k informacím a související předpisy. Komentář. 2. aktualizované a rozšířené vydání. LINDE Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-868-0*), zákonu č. 169/1999 Sb.,

o výkonu trestu odnětí svobody a změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo taktéž komentářů k právní úpravě provedené ve vyhlášce č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. Možno vzpomenout a pro bližší podrobnosti současně žadatele o informace odkázat též na odbornou literaturu (např. Bajcura, J., *Práva vězně*. Praha: Grada Publishing, 1999, *European Prison Systems/Evropské vězeňské systémy: Sborník referátů z mezinárodní konference*, Kroměříž 2004. Praha: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, 2004, Hála, J. *Úvod do teorie a praxe vězeňství*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2005, Kalvodová, V. *Postavení trestu odnětí svobody v systému trestněprávních sankcí*. Brno: Masarykova univerzita, 2002, Mezník, J., Kuchta, J., Kalvodová, V. *Základy penologie*. Brno: Masarykova univerzita, 1995, Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. *Systém českého trestního práva. III. Tresty a ochranná opatření*. Praha: Novatrix, 2009.)

K řízení o žádostech bod 1. až 10. příslušný ředitel odboru správního organizační jednotky Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky rovněž použil úpravu podle Instrukce Ministerstva spravedlnosti čj. 13/2008-SOSV-SP, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ve znění Instrukce Ministerstva spravedlnosti čj. 575/2011-OT-OSV.

Řízení pro přehled a právní jistoty žadatele pak vedl o předložených bodech žádosti zpravidla po částech nebo dokonce individuálně.

II.

Ve věci řízení ohledně žádosti k poskytnutí informací ředitel odboru správního povinného subjektu Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, zpočátku, ponejprve dovedl, že je zcela důvodné aplikovat institut prodloužení lhůty ve smyslu právní úpravy provedené zákonodárcem v § 14 odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Požadavky na údaje a informace v bodech 1. až 10. žádosti, které byly Vězeňské službě České republiky předloženy, opravňují totiž k závěru, podle něhož z hlediska rozsahu a náročnosti řízení je nezbytné lhůtu k soustředění a zpracování množství údajů požadovaných v žádosti prodloužit i jelikož jest dána též nutnost konzultace s jinými povinnými subjekty nebo jinými složkami povinného subjektu, které mají závažný zájem na předmětu žádosti.

Pod čj. VS-1152-2/ČJ-2018-800040-INFZ tím žadateli prokazatelně sdělil, že lhůta k vyřízení deseti bodů žádosti se prodlužuje o 10 kalendářních dnů.

III.

Následně žádosti posoudil z hlediska skutkového a právního stavu.

V této souvislosti se konstatuje, že právo na informace je na základě Listiny základních práv a svobod („Listina“) součástí ústavního pořádku České republiky. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy „*povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti*“; podmínky a provedení stanoví zákon.

Povinnost poskytovat informace pak upravuje § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, který stanoví, že určené povinné subjekty mají povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. Z dikce předmětného ustanovení plyne, že „*povinnými*

subjekty, které mají dle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce“.

Předestřené se patří uzavřít poznámkou, že smyslem a účelem práva na informace (dle čl. 17 Listiny základních práv a svobody) je zejména veřejná kontrola výkonu státní moci. Současně ale „*právo na informace nelze chápat jako neomezené právo člověka na uspokojení osobní zvědavosti či zvědavosti*“ (viz usnesení Ústavní soud ze dne 18. prosince 2002, sp. zn. III. ÚS 156/02).

Na závěr uplatněného procesního postupu a posouzení skutkového a právního stavu ohledně žádosti v bodě 5., bodě 6. a bodě 7. se informace poskytuje.

Ad bod 5.

K dotazu bod 5. ve znění: „*Kdo všechno rozhoduje, že vězeň může pracovat? Respektive, je lepší se zeptat, kdo může rozhodnout o tom, že vězeň pracovat nemůže?*“ ředitel odboru správního povinného subjektu Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky uvádí:

Jako jedna z povinností je odsouzenému k výkonu trestu odnětí svobody stanovena povinnost pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce.

Odsouzený je zařazen do práce rozhodnutím ředitele věznice, a to zpravidla na základě doporučení odborných zaměstnanců a s přihlédnutím k odborným znalostem odsouzeného, zákazu odsouzenému určitou činnost vykonávat, nebo k dopadu na pořádek nebo bezpečnost ve věznici.

Ve smyslu právní úpravy v ustanovení § 8 odst. 1 řádu výkonu trestu odnětí svobody se poté „*odbornými zaměstnanci*“ rozumí odborná komise ve složení vedoucí oddělení výkonu trestu (výkonu vazby a trestu), psycholog, speciální pedagog, sociální pracovník, vychovatel, případně další příslušníci či zaměstnanci Vězeňské služby České republiky určené ředitelem věznice k výkonu činností v tomto poradním orgánu.

Povinnost pracovat ve výkonu trestu je podmíněna dvěma skutečnostmi. První je zařazení do práce. Druhou podmínkou je zdravotní způsobilost k výkonu práce. Odsouzený není povinen pracovat, pokud je zdravotně nezpůsobilým. Základním kritériem pro zařazení odsouzeného do výkonu určité práce je tedy jeho zdravotní způsobilost práci konat.

Současně má být přihlédnuto i k odborným znalostem a dovednostem odsouzeného. Potřeba zohlednit znalosti a dovednosti odsouzeného je namístě, neboť přispívá ke snadnějšímu zapojení odsouzeného do práce, např. bez potřeby rozsáhlejšího zaškolování či rekvalifikace. Tomuto požadavku však nelze pokaždé vyhovět, jelikož věznice jsou limitovány možnostmi pracovních příležitostí.

Naopak požadavek, aby práce odpovídala zdravotní způsobilosti odsouzeného, by měl být respektován vždy, neboť je projevem zásady takového zacházení s odsouzeným, aby bylo zachováno jeho zdraví. Zdravotní nezpůsobilost při tom může být dočasná, kdy je odsouzený uznán dočasně práce neschopným. Odsouzený však může být uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce po celou dobu výkonu trestu.

Ad bod 6.

K dotazu bod 6. ve znění: „Z jakých důvodů je možné práci vězně vyloučit? Jaká jsou kritéria, která se zohledňují?“ ředitel odboru správního organizační jednotky a povinného subjektu Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky uvádí, že odpověď na takto položený dotaz obsahuje výslovně vyhláška č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

Okruh osob, na které se povinnost pracovat nevztahuje, je *expressis verbis* konkretizován v ustanovení § 41 odst. 2 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. To značí, že krom odsouzeného, jehož zdravotní stav neumožňuje trvalé pracovní zařazení či dočasně práce neschopného, pracovní povinnost nemá odsouzený starší 65 let, plně invalidní a dále také odsouzený, pokud z povahy překážky vyplývá, že je jeho pracovní povinnost vyloučena.

Ad bod 7.

Jak již bylo výše zdůrazněno, jednou z povinností k výkonu trestu odnětí svobody odsouzené osoby je povinnost pracovat, pakliže je odsouzené osobě přidělena práce a není uznána dočasně práce neschopnou, anebo není po dobu výkonu trestu uznána zdravotně nezpůsobilou k výkonu práce.

Z ustanovení § 30 odst. 5 zákona o výkonu trestu odnětí svobody posléze vyplývá, že vězeň proti rozhodnutí o zařazení do práce není oprávněn brojit. Naopak platí, že odmítnutí práce odsouzeným, který byl zařazen do práce, jest závažným porušením povinnosti odsouzeného, za které se zpravidla odsouzenému uloží kázeňský trest.

V případě odmítnutí práce se takový odsouzený zpravidla umístí v době, kdy by měl pracovat, odděleně od jiných odsouzených, přičemž se mu neumožní zájmová činnost včetně sledování televizního a rozhlasového vysílání (viz ustanovení § 41 odst. 4 řádu výkonu trestu odnětí svobody).

Jaroslav Bauer
z pov. ředitel odboru správního
Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky
v z. Lucie Mäsiarová v. r.

Za správnost: JUDr. Miroslav Bělecký